

SESSION DE 2006

**concours externe
de recrutement de professeurs certifiés
et concours d'accès à des listes d'aptitude (CAFEP)**

**section langues vivantes
étrangères : hébreu**

commentaire dirigé en langue étrangère

Durée : 5 heures

L'usage de tout ouvrage de référence, de tout dictionnaire et de tout matériel électronique est rigoureusement interdit.

N.B. : *Hormis l'en-tête détachable, la copie que vous rendrez ne devra, conformément au principe d'anonymat, comporter aucun signe distinctif, tel que nom, signature, origine, etc. Si le travail qui vous est demandé comporte notamment la rédaction d'un projet ou d'une note, vous devez impérativement vous abstenir de signer ou de l'identifier.*

Tournez la page S.V.P.

ובאחד מערבי שבתות, עם חשכה, שכב נח חבוי בתוך סרבים וסלונים מנמנמים תחת הגדרות מחוץ לשכונה והמתין. יודע הוא, שבשעה זו חוזרת מארינקא דרך כאן מעבודת היום. המקום מקום סתר : משוכות וגדרות מכל צד ובשעה זו אין רגל מצויה שם. סמוך לכאן הפשפש של של גן שקוריפינשטשיכא.

לבו של נח דפק בחזקה. מסביב דממה גדולה, דממת ליל שבת שמחוץ לשכונה. בצבצו בזה אחר זה כוכבים, לבנה גדולה, סגלגלה, חלוקה לשנים על-ידי כלונס שכנגד, עלתה מעבר למשוכה אחת. ומעבר לאחת הגדרות שמאחוריו, מבית-המדרש, נתגלגלה ובאה לכאן רננת מקבלי שבת ונשתפכה בעצב טמיר וחשאי על הנעצוצים... הרי שאון קהל, והרי קול חזן...
עצב חרישי ויראה נעלמה התגנבו אל לב נח. שם, מעבר לגדר, כארבעים או כחמשים פסיעות מכאן, בבית הגדול ורב החלונות, המלא אורה והמון מתפללים, עומד עתה אבא בקפוטא ובכובע של שבת וצועק בקול : "ארבעים שנה אקוט בדור!"... והוא, פושע ישראל, מוטל בשעה זו מאחורי איזו גדר ואורב ל"שקצה".

הלבנה הגביהה את עצמה בינתיים ונתקעה בין אילן ובין ארובת עשן של איזו דירה מלבנת מאחת הקרפיות. בין הדשאים, מקרוב, הלבנה רצועת שביל נמשכת לגן ונסר איזה צרצר. נשמעו בתוך כך פסיעות רכות, חשאיות. נח מגביה ראשו קצת ומכין את עצמו.
לאור הלבנה המלאה נגלתה מארינקא והמכוש נשמט מידה. "מה אתה עושה ? הנח..."
נח לא הרפה. דעתו נטרפה. הוא אמץ אותה אל לבו, הגביהה באויר, לחש באזנה, גפף ונשק, מגמגם מתוך כך מיני דבורים טרופים : "אוהבת את, מאריניטשקי ? אמרי, אוהבת את ? אוהבת ? למה תחשי ? אוהבת את ?"

מארינקא התלבטה בתוך הצבת, דוחה ומקרבת כאחת, נצמדת אל נח יותר ויותר. לחישתה נעשתה לבסוף חלשה, רכה, מלאה צער ותחנה :
"הנח, נוי, עתה הנח... אין צורך..."
"ואימתי, מאריניטשקי, ואימתי ? הלילה ? בגן ?"
"לאו, לאו !" לוחשת מארינקא וכל עצמותיה אומרות : "הן..."
ופתאום נתעוררה וקראה בחלחלה : "הנח ! אוי, אוי, שומע אתה ? הולכים".
והיא דחפה מעמה את נח בכל כחה.

נח הרפה ממנה. בגן רשרשו חריות ושיחים. מארינקא הרימה מכושה, ובלי שתביט לאחוריה, רצה כלפי הגן. בעוד רגע נסגר עליה הפשפש.
נח נשאר שוב יחידי בין המשוכות והגדרות. שאון התפלה פסק : שמונה עשרה או אחר התפלה ? – והוא נזדרז ושב אל השכונה.

הבתים מימין ומשמאל לבשו צורה של שבת. חלון חלון ונרותיו הדולקים. הדירה של הגויה היא בלבד עומדת כמנודה : ללא חלון וללא נר. דומה ששאר בתי השכונה מציצים בה בחלונותיהם המאירים מתוך מין לעג דק של מיוחסים. ראשי גברים אינם נראים בעד החלונות, "אם כן", התנחם נח והפך למבוי של בית-המדרש, "שמונה עשרה !"
במבוי פגע ביוצאי בית-המדרש. נתערב ביניהם והשתדל להמציא עצמו בפני אביו, אומר לו בקול רם, שלא כדרכו, "שבת טובה" והלך אחריו הביתה...

וכשעה אחרי הסעודה, כשהלבנה המלאה, לבנת ליל תמוז חם מנשוא, היתה עומדת ממעל לשכונה, ויהודים ויהודיות כבדי אברים התחילו פורשים זוגות-זוגות מן האכסדראות ונסגרים בחדרי-המשכב – אמר נח פתאם לאמו שהוא יעלה הלילה לישון בעלית הגג של הארוה.

"למה בארוה?" – חרדה האם ונסתכלה בעיניו הלוחשות של הבן.

"כך אני רוצה".

"אציע לך בפרוזדור".

"לא, כי בארוה"...

"תוף", רקקה האם "טירוף!"

והוא עלה לעלית הגג של הדיר. אף כר לא לקח עמו. כל הלילה לא עצמה ציפא-לאה עין. נדמה לה שגנבים בדיר. בקשה כמה פעמים להעיר את חנינא-ליפא ונתאפקה. מתיראת היא עתה מפני כניסתו של חנינא-ליפא לדיר...

ובדיר היה האויר מלא זעה חמה של זבל וכבד מנשוא. הסוס עומד באפלה הגמורה של המדור התחתון, מתיגע ובוועט בלי הפסק את בעיטותיו העמומות, ונח שכב בעליה ונתלבט מקוצר רוח. שד אחד ענה בלילה את שניהם.

ח. נ. ביאליק, מאחורי הגדר

QUESTIONS

1. מקומו של הקטע בסיפור וחשיבותו בהתפתחות העלילה.
2. היחסים בין נח למארינקא.
3. העולם היהודי והעולם הרוסי.
4. כיצד מכין הקטע את הקורא לפואנטה בסוף הסיפור?
5. לשונו וסגנונו של ח. נ. ביאליק.